

ДІЛО

Видавничі Спілка „Діло“.

Львів, 8. марта 917.

З приводу домагання австрійським Німців, щоби перед скликанням парламенту полагодити чесько-німецький спір, читаємо з краківським „Czas“:

При сім зовсім забувається про історичний розвиток обструкції, забувається про обструкцію славянську, а навіть про найострівшу може що до форми обструкцію українську. Проте логіка вказує, що успокоене чесько-німецького спору заострить ще інші спори, особливо спір українсько-польський, бо вкаже кождій меншості дорогу до ціли. Тільки одностороннє засліплене австрійськими Німців може се переочити. Не можна за часто повторювати правди, що жерелом обструкції є тільки національні спори. Всякий інший спір між більшістю і меншістю, хоч-би хвилю — як прим. на Угорщині — дозвіл до обструкції, може закінчитися компромісом або зміною правління; але національний спір може бути усунений тільки конституційними гарантіями, а конституцією є як основні закони, так і краєві статути. В Австрії — коли парламент має стати на здорових підставах — конечно же з усуненію конституційною гарантією державною чи краєвою всіх національних спорів рівночасно. Полагоджуючи спір чесько-німецький, а оставляючи в завіщенні спір українсько-польський, тільки алькоалізовано би обструкцію, але не усунено би її. Ціла програма теперішнього правління і його особистий склад вказують, що правительство — не входимо в се, яким шляхом, бо треба тут рішити не тільки питання елементального октрова, але й питання компетенції, бо польсько-українські відносини належать до сойму, — змагає усунути з палаців послів взагалі всі національні спори, зяткани від всіх жителів, в яких обструкція вилівається, або може виплисти. Півспосібів не хибувало й досі, але війна й викликані нею внутрішні відносини утворили пригожий ґрунт до ужиття цілих способів, до смілої переміни відносин й утворення підстав до нової і здорової будучності держави.

Маючи на увазі, що „Czas“ є органом групи, до якої належить презес польського кола Білінського і польського міністера без теки Бобжинського, мусимо до його політичних заяв прикладати відповідну міру і тому не можемо поданих його виводів остатити інез відповіді.

О щоходить „Czas“? 1) Щоби національні спори в Австрії полагодити конституційними гарантіями; 2) щоби українсько-польський спір полагодити рівночасно з іншими, зокрема з чесько-німецьким; 3) щоби зазначити, що до полагодження українсько-польського спору не в компетенції держави, тільки край, не Державна Рада, тільки галицький сойм.

Коли сі бажання органу пл. Білінського і Бобжинського перекладено на більш практичну мову, то означають вони, що „Czas“ хотів би, щоб рівночасно з полагодженням німецько-чеського спору, який, як говорить ся загально, має бути ще перед скликанням Державної Ради полагоджений шляхом розпорядження про поділ Чехії на округи, — полагодити також українсько-польський спір через переведене відокремлення Галичини і признання українського питання „домашною справою“ від окремої Галичини, сього — як на сім стоять Поляки — польського державного органу в рамках Австрії. На се дуже вирізано підписав „Czas“, застерігаючи ся, що польсько-українські відносини належать до сойму.

Виходять що-дня раніше крім понеділків.
РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 19., II. поверх.
 Кonto пошт. № 26.726.
 Адреса тел.: „Діло—Львів“. Число телефону 281.
 Рукописи та листи до редакції не повертають.

ПЕРЕДПЛАТА
 в Австро-Угорстві:

піврічно	270 K.
четвертьрічно	85—
піврічно	16—
шіворічно	12—
у Львові (без доставки):	
піврічно	240 K.
четвертьрічно	7—
піврічно	14—
шіворічно	28—
За замову адреса платити за 50 K.	

Ціна отримання:
 Строки п'ятірічна, зіроконська, 40, в піврічні 20, в
одномісячна 10, в річна 5.
 часті I K. Піврічна частина I та зручна 10.
 Нижчі ціни для стран 1 K.
 Стандартна ціна за середину
української.
 Одна кримська грошова
у Львові 10.
за провінції 10.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Зрештою сю думку висловив зовсім виразно „Czas“ зараз по акті з 4. падо- листа 1916 р., заявляючи, що „польська дільниця“, до якої сей акт відноситься, повинна одержати не тільки розширення своїх право-політичних підстав, але та- кож „законну зашору“ повного національного розвитку“, яку досі мала тільки в малій частині, наслідком чого „були хвили, коли Україні могли виступати з домаганням поділу Галичини на дві провінції“. Се — заявляє тоді „Czas“ — не повинно повторити ся!“

Яке наше становище в справі відокремлення Галичини, не потребує тут виказувати. За те що найбільшим національним мусимо застерегти ся проти твердження органу пл. Білінського й Бобжинського, ніби-то „польсько-українські відносини належать до сойму“. В австрійськім державнім праві такий погляд не має ніякого умотивованої. Державна конституція в одній для цілої держави, отже для всіх її народів. Краєві конституції для всіх країв також в загальніх рисах однакові, а деякі відмінні не мають основного значення. Коли ж при всім тім для чесько-німецького спіру в компетентні держави, значить центральне правительство і Державна Рада, то нема відоки причини, щоб ті самі чинники не були компетентні та- кож для польсько-українських відносин, тільки щоби тут компетенцію прізвищувати соймови. Є се тільки бажане Поляків, але ніяк винід в позитивного державного права.

На тій частині української землі, яка творить частину австрійського коронного краю Галичини, польська державність скінчила ся з упадком польської держави. З того часу в українській народі частину австрійської держави і тільки її призначав. Тільки держава має і право і обов'язок рішення в усіх справах, які відносяться до українського народу; компетенції ніякого іншого чинника ми не призначали і не призначаємо. А щоби те рішення було справжнім рішенем, не може воно йти проти основних життєвих інтересів українського народу в Австрії, який законну зашору свого життя й розвитку в Австрії бачить тільки в утворенню окремого українського коронного краю.

Се — єдина конституційна гарантія, яка справді може полагодити українське питання в Австрії.

Намісник гр. Гуйн у президії У. П. Р.

Віден, 7. марта 1917.

Новоіменований намісник Галичини граф Гуйн відвідав учора поповнені президію УПР, і відвідав з пл. Романчуком, Петрушечем і Трильовським одногодинну конференцію, на який інформував ся про бажане української людності.

Намісник зазначив, що особливу вагу кладе на господарське подвигнене країни, яку він — як сам зазначив — знає з особистого погляду, бо він служив довший час офіцером у Східній Галичині. З особливою похвалою го-

ворив намісник про українського селянина, підносячи його патріотизм.

Гр. Гуйн розправився з послами прошеним, щоби із кождою краєвою справою зверталися до нього.

Джерард і Українці.

Під таким наголовком принесло останнє число львівської „L'Ukraine“ (з 22. лютого с. р.) вістку, що американський амбасадор М. Джерард, в дорозі з Берліна, приїхав 13. лютого в Берні швейцарському співробітнику двохінженера „L'Ukraine“, котрий приїхав до цього, щоб звернути його увагу на українську справу.

Пригадавши Джерардові одушевлене, яке викликав був серед Українців мировий виступ Вільзона, сполучений з проголошеним прав національності, співробітник названої часописи передав американському дипломатові текст перекладської угоди з прошенням передати його президентові Вільзонові.

Джерард в разом з вивідував ся про основито угоди живо зацікавився з домаганнями Українців та вікінги заявили, що американське правительство в повній згоді з письмом Вільзона до сенату готове взяти в оборону права гноблених народностей, в сім числі й народності української.

„Конечність домашнього міра“.

ВІДЕЛЬ (Ткб.) „Slavische Korrespondenz“ доносить: Президія чеського союзу відбула засідання під проводом пос. Станка, яке зазнавлося підчеркненою конечністю удержання політичного міра домашнього. Представителі чеського народу заявили знова готовість до переговорів в національних справах.

Справи, які чеський союз в теперішніх хвилях уважає дійсними державними конечністями, обявив свою програмовою заявюючи літаки вживлення і суспільної політики на послідній конференції в дні 3. і 4. марта. Чеський союз є рішеній в усіх справах, що остануться в звязку з обороною держави і з добром народу, спільно працювати в парламенті в інтересі держави і династії.

Провізоричне рішене про відокремлення Галичини?

„Az Est“ доносить з Відня: Переговори президента міністрів гр. Клеменса Мартиніча з парламентарними партіями наблизилися до кінця і доведуть до доброго успіху після заведення німецької державної мови, полагодження чеського питання і провізоричного рішення про відокремлення Галичини. Чутки про кабінетову кризу невірні.

На передмістю Гориції.

Кореспондент „Berliner Tageblatt“ Ліонард Адельт пише з фронту Союз:

З першими соніжними днями почала ся знова між Силькано і морем канонада. Тяжкі корабельні гармати, італійські мерзери і французькі гаубиці намагають ся розбити австро-угорські становища побудовані на каменістім Красі. Метаакії мін сіють огонь і смерть в австро-угорських закопах. Проте втрати наших союзників є тепер багато менші як втрати минулого року на тім Фронті, бо їх оборона теж відірвала майже дорівнє німецький. Численні наступи стрілецьких команд доказують про неа томому боєву силу оборонців. Такими наступами загнали ся ц. і к. війська кілька разів аж на передмістя Гориції а саме на Кастанею, Сан Карліна, Сан Петер та навіть близько горицького

зелінничого дірца. Осередкою точкою всіх тих боїв є село Вертоїба. Австро угорські становища розміщені вище від італійських та вони захищено лісом і ярами. Противник старається спуститися вперед на схід від Вертоїби та відперти оборонні від зелінничого шляху і кута утвореного річкою Віппах.

В тій цілі укріпили італійці свої висунені наперед становища, одне з них біля церкви у Вертоїбі, друге недалеко горищного зелінничого дірца. Одно і друге укріплене винищили австро-угорські війська в сміливих наступах. Повівся також іх наступ здовж горищного зелінничого шляху в напрямі передмістя Сан Петер. Війшовши ненадійно в лісах горбів заскочили австро-угорські відділи неприятеля в Іого перешкодах і взали тисячі полонених.

Щоби направити наслідки тих невдач, приказав князь Аости почати доосередній наступ і проти становищ Вертоїби. Безліч тяжких і легких батарей почало барабанний огонь па ледві що вибудувані лінію окопів боронених ц. і к. війсками а nocti неприятельський літак обкликав бомбами зелінничий шлях, щоби перешкодити доставку потрібних резервів. Відтак пішли до приступу італійська піхота ворожа артилерія одночасно отворила запірний огонь поза австро-угорську лінію. Таким чином повелося переважаючий неприятельський колоній заняти ті розбиті окопи. Та в ту ж мить прорвались відайки австро-угорського загального ополчення через неприятельський соняч та вишли противника в шойно добутих ним становищах у рукопашній бою. Число полонених в тих боротьбах італійців досягло по урядовим обчисленим числа 1500, крім того добуто 14 машинових крісів і дві метавки мін.

Розбиті ілюзії.

МІЛЯНО (Прив. тел.) „Stampa“ порівнює боротьбу підводними човнами із способом боротьби торпедорів, які на арені колють бика списами. Німеччина принесла своє відвічно-військове мистецтво Англії, щоби вона рушила свої мастильські, агромадженні на західному фронті, які досі не брали участі в боях. Коли виявилось, що теорія про війну вичерпану не дастя ся перевести в діло, кожда з воюючих сторін мусить старати ся дозвести до рішення. Характеристичне для теперішньої війни є, що Німеччина, найбільша військова сила на суші, шукає рішення на морі, а голодюча морем Англія хоче дозвести до нього на суші. Всяка ілюзія вибороти собі побуду посереду дорогу виявилася ся безосновною. Сподіване авантанту з початком війни, що йому поведеться ся осередні держави вигодити, рівна ся обчисленою такої людини, що думає стати міліонером, відкладуючи протягом тисячі літ по 1000 лір річно.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ
НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

(Адреса: I. Romanczuk, Wien, Parliament.)

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

На що у нас

видаютъ ся книжки?

(Дальше.)

Вислідом нестікання наших інтелігентів з нашими селянами в Угорщині є не тільки незнання місцевості, але й незнання їх деклінії. Богато разів згадують ся в споминах дій місцевості, під якими ведуться завязлі бої: Ужок і Верещки (або Верещкі). Якже вони відмінюються? Перша: Ужок, Ужока, Ужокови і т. д. На якім принципі опера та відміна, святій назе. Адже з у нас в Галичині зовсім подібна назва Лужок, і мені не доводило ся читати її відміни в формі Лужока, Лужокови, лише: Лужка, Лужкови і т. д. Чому не відмініть ся так само Ужок, Ужка, Ужкова, Ужку? Подібних слів у нас сотки: Лішок, лісок, лубок, дубок, зубок, луцок, буяк, кубок, жовток, багіжок і т. д. Нікому не приходить на думку відмінити їх Лішока, Лішокови, зам. Ляшки, Ляшкови і т. д. А з Ужком така біда!

Те саме і з другою місцевістю. Вона відміниться: Верещки, Верещкі, Верещким, Верещкими, в Верещках, а у нас пишуть Веречки, Веречок, Веречками. Чому? Хто знає?

Від давшого часу повторюється ся в висніх комунікатах місцевість Тульча в Добруджі, яку також перекручується на різні лади. І нікому не відійти на думку не прийде, що се українська місцевість та що їх є в Добруджі більше. Є про них і окремі праці: Лупулеску, Рускін-

Китай і Німеччина.

Бюро Райтера пише:

Зачувати, що держави антанту згідні в своїх ноглядах на положення Китаю. Держави звязані союзом вступають солідарно і служать Китаю всіма радами. Ведуться переговори про фінансову поміч для Китаю, коли китайське правительство рішить ся зірвати зносини з Німеччиною. Імовірно та поміч буде полягати на тім, що заплата відшкодування за школи під час повстання боксерів буде відложене на час після війни.

Всі кермуючі політики в Китаю є за зірвані зносини з Німеччиною. Є ще однак технічні труднощі, які бажає президент усунути, аби прийде до зірвані зносин. Ведуться енергічні заходи, щоби погодити президента з кабінетом.

Приказ до відходячих у поле Січових Стрільців.

Постій, 6. марта 1917.

Стрільці!

Знов виходять відроджені Ваші стиги у бій з ворогом. Знов отирається перед Вами, молоді товариші, дорога кровавого шляху, тяжких трудів воєнни, завзятих боїв, кровавих жертв, лицарської слави!

Вперед, товариші!

Дух лицарів, що лягли буйними своїми головами на карпатських верхах, над водами Золотої Липи і Стрипи, на рівнинах рідного Погідля, нехай буде з Вами!

Лицарські подвиги Ваших товаришів і по-передників під Верещкаками, на Узвізьким провалі, на Бескиді, під Болеховом, Стриєм, Дрогобичем, на Маківці, під Галичем, Бернадею, Буркановом, Соколовом, що воскресили славу українського жовніра, що лавровим вінцем України січове військо під моїм проводом, — нехай знайдуть гідних у Вас спадкоємців.

Стрільці! Нехай з жертв Ваших і жертв нашого народу викусить ся воля Україні!

Гарядд!

Гринько Косак, отаман Українського січового війска.

НОВИНКИ.

Львів, 8 марта 1917

Що викликає загальний неспок у Львові? „Ось Народу“ пише в „Листах зі Львова“ під заголовком „Напасть Діла“ ось що: „Загальний неспок викликали у Львові уваги „Діла“ з дня 3. с. м. з приводу уступлення бар. Ціллера. „Діло“ користуючи ся кождою нагодою, щоби напасти на Поляків, тим разом пересадило так, що викликало відразу серед „poważniejszych Rusinów“. Хітро, лисачко дорогою старається

„Діло“ вмовити у своїх читачів, що бар. Ціллера протегував тільки Поляків, а за українську людність зовсім недбав.

3 Наукового Товариства ім. Шевченка, засідання фольклоричної секції відбудеться дія 10. с. м. в суботу о год. 6. веч. 1) д-р Яр. Гординський: Перша пропозиція краєзнавчої Товариства з таким порядком: матерії в українській літературі; 2) Комітет історії штуки і археології відбудеться дія 11. с. м. в неділю о год. 11. рано в канцелярії Товариства з таким порядком: 1) д-р І. Крип'якевич: Українські дереворитми; 2) д-р В. Шурат: Релігійні коронації, медаліки і хрестики в Україні; 3) Комітет.

— Промислові підприємства повідомляють, що до вартастів ц. і к. армії приймають ся учнівці слідуючих ремесел: шевці, кравці, рімари, ковалі, слюсари, різники, пекарі, блахарі, столярі, болгарі, токарі, залізя, теслі, мулярі, лікарі, склярі і механіки. Угяднені зістануть лише ті учнівці, які в складі військової служби своїх управлінців майстрю або з яких небудь інших причин позстають без праці і о скілько термінами перед тим, що найменше через пів року в однім з пізньих ремесел, а мають намір визводитися в ті ремесла після промислових приписів. Услідів приватності: 1) вік від 14—17 літ., 2) фізичне узdatнене, 3) без закиду. Винноградова: 1) відмінене, 2) мешкане, 3) відшкодування за уважу обуви, 4) безоплатне лічене в шкіратах, найвище до 3 місяців, 5) 36 сот. денни. Правительство поробило вже старання, щоби кождому учнівкові відбитий час науки в правителственних азовевих, вчинено до літ терміновання, предвидженого законом. Визволені учнівці буде відбувати ся через відповідні ремісничі створи. Подані повинні вносити родичі (опікуни) учнівці особисто, найпізніше до 10. марта с. р. в ц. і к. етаповій стаційні команді у Львові, вул. Валова 16. Прилоги до подання: 1) метрика, 2) урядове підтверджене дотеперішній наукі разом з поданям причини роз'язання умою з майстром. Близьких інформацій можна засудити в команді в часі від 10—12 передпоказ. 1 від 4—6 поповдні. „Українське товариство для подирання ремесла і промислу“. Львів, вул. Зморовича 4, 20.

— Пашинсьован православя в Галичині. „Руська Воля“ пише: Харківський архієпископ Антоній повідомив Синод, що перебуваючі в його епархії православних духовників Галичини постепенно відкликаються до Галичини, заняті російськими військами, для управи уніїстичними парохіями, що переходять на православ'я.

— Паска антанту про убійство полковника Новака. „L'Amour Enchaine“ приносить з Амстердаму таку депешу: „Австро-угорська преса є погляду, що полковник Новак, який був дуже нелюблений в болгарських кругах, впав жертвою замаху“. Очевидно, що таке донесення є простою видумкою французького дневника і не відповідає реальному факту. Полковник Новак був незначною любленій в Софії та удержанував численні відношнини з широкими кругами болгарської столиці. На те доказом є хоч би громадна участь софійської публіки в похоронах бл. п.

просто чудернацькі. 6. приміром, село Устє-рік і Устє-ріки. Обі вони повинні зустріти по польські Uście rzeki; тимчасом одно зустріти Uście ruki (як буди би воно мало щось спільно з рікою), друге Uszryki. Так само Кудеряш в зустріти ся Kędzierzawce. В такім разі Григорій, Пелепельчики, Томастобаби, Городенка повинні називатися ся Grzegorzów, Przepiótki, Tustebaby, Gzodzienska, а не Męchnów, Retepeński, Townababy, Horodenka. Та хто хотів би в таких випадках шукати за льогіткою, то сильно ошукався би, бо не знайдов би її.

Переглядаючи наші видання, можна назбрати ще й інших дивоглядів. Так угорський жініст зустріть ся bušim то Tiša (не Tiša); nazdrav — с, а не ш, а відомий посол гр. Сенека (senek), а не Сечені; наддністяк місто в Румунії (на противолежащого Рудника) називається bušim то Giorgievo (зам. Джорджево); англійський міністер зустріть ся L. Georges (зам. Лев Джордж); відоме з наших народних пісень польське місто Czirit зустріть ся bušim то Šíret (але Sz gel — Cirer); італійське містечко Asculo (Asculo) зустріть ся bušim то Asadžio i t. d. Інші писменники, не дуже сильні в відчитуванні чужих алфавітів, рідять собі далеко простіше; всіх пішути: лісок Delville (зам. Дельвіль), коло Белії, міністер Carrasco (зам. Карраско). Місто Bordujen (зам. Бордужен), посол Bissolati (зам. Бісолаті), від Bančić (зам. Барча).

Всю ту саламаху можна звести до отскіння: 1) Як належить писати наші імена і географічні назви в чужих мовах? 2) Як передати чужі імена і географічні назви в наші мови? (Далі буде)

полковника, на яких явилися: князі Борис і Кирило в заступстві короля та президент міністри Радославов і начальний вожд Жеков.

— Незорані пвали на Україні. "Vigiles des Naïves de Russie" в Берні доносять: По відомостям які ми одержали, на Волині особливо у Фронтовій області стоять безвідогі простири неуправлених осеню в приводі недостачі робочих сил і мертвого інвентаря. Щоби принайменше забезпечити весняні засіви поробило губернське земство заходи про усунене перешкод в привозі рільничих машин і приладів з Швейції та про швидку доставу жниварок з Америки.

— Цісар і Цісарева в Будапешті. Цісар і Цісарева відвідали вчера окремим поїздом до Будапешту в товаристві великого гофмайстра кн. Гогенльохе і міністра заграницьких справ гр. Черніка.

— Вестка від Митрополита. О. Іван Стрільбіцький, парох Назарії, дістав дия 2. III. 1917, з початку картку з таким змістом: „Суздал (Владим. губ.) Спасо-Евфимієвський монастир. 21. XI. с. с. 1916. Дорогий Отче Декане! Дістаю Вашу картку, написану тому рік в день св. Андрія. — Половина стерта (відій підписи). Сердечно дякую всім за так милу для мене пам'ять. Я пишав недавно, відповідав на пізнішу картку. Днес лиши желаю свят Різдва. Н. Р., Велико дних всім Вам, родині, сусідам, вірним. Я задоволений Богу за все дякую. Сердечно здоровлю. А.”

— Жінки адвокатами в Англії. Проти опозиції лорда канцлера англійська палата лордів прийняла закон, який дозволяє жінкам виконувати адвокатуру і нотаріату в цілій державі. Те рішення викликало в Англії велике враження, а загальну вважають його побідою приклонників рівноправності жінок.

— Відчтити. Заходом комісії при „Ак. Громаді” для звеличення пам'яті поляглих відбудуться в слів тов. „Бесіда” відчтити: 11. с. м. дра Гординського п. в. „Із культурних переживань Галичин в 60 их роках”; 18. с. м. проф. дра Стеф. Томашівського п. в. „Історична традиція в національному житті”. Початок о год. 4. по пудни. Вступ 30 сот. Доход призначений на комісію для звеличення поляглих товаришів.

— „Кружок земляків” у Відні повідомляє, що найближчі товариські сходини полученні з відчитом Вл. Віктора Левицького про „Релігійна проблема українського народу” відбудуться в льокали ресторану Tischler i Schaufler 6 дня 17 с. м. о годині 7. вечором. Дальші товариські сходини відбудуться в тім самім льокали і той самій порі в суботу по першім і по п'ятнадцятім кожного місяця.

— Для запобігання покриття запотребовання гумових піпок та в цілі узискання цін, що уможливили б також незасібним родинам набування піпок, постарається влада, щоби піпки вироблені з уряду та передано в обіг по мірних, постійних цінах. Розпорядженням міністерства поручено продажу гумових піпок аптекам і лікарям, що ведуть домашні аптеки. Для однотипних дитин дозволено видати лише одну нову піпку, а на случай поновленого набування лиши за зворотом зважити піпки. Ціну для купуючих при видачі піпок в першій доставі установлено по 60 сот. заштуку. Пе реступлені установленої ціні продажі треба уважати за підбивання цін. Гумові піпки, що назодяться ся тепер ще у поодиноких місцях пролежі, полишають ся як до вичерпання припасу у свободній обороті, так само піпки, споряджені з матеріалів, що застувають гуму. Кормлене фляшкою не повинно у ніякім случаю довше протягати ся, чим цього справдішна потреба замагається ся. Діти від поєднання один рік треба правильно призвичаювати до відживлювання з ложечки та мисочки.

— Де перебуває моя жена Марія Бємко з Тернополя, котра в 1914 році з приводу війни опустіла Тернопіль? Михаїл Бємко, П. п. 55. Компанія 13. Восино-пленин в Росії, Город Екатеринослав.

слятичі і Пакель. Пароха з Кальниковим насильно вивезли Росіяні до Росії.

Велику сім'юкість шкільних будинків Росіяни порозбиралі на декунки, інші понижали воєнними операціями. Знищена зовсім величава 4-класова школа ім. Т. Шевченка в Чернівці і Старівці. Розбиті шкільні будинки в Милятичах, Золотковичах, Вишениці, Підлісках і Радиничах.

Зауважило ся в часі інвазії, що Росіяни крім нищення гр. кат. обряду (численні заборони наших священикам сповідати душпастирські обов'язки) ширіли православія між громадянством, звертали велику увагу на знищені української окремішності і національності. Забрали всі українські прапори і понижали читальні бібліотеки. Між простим російським солдатством з України був великий попит за книжками, писаними фонетикою в українській мові. Національне життя українське було зовсім занепокоєно. Одиноким майже священиком, що не полишив свого стада во время люте був о. Володимир Ясеницький гр. кат. парох з Радинич і деканом мостиського деканату. Він сповідав душпастирські обов'язки чи не в цілім деканаті, ніс слова розради і потіхи сповідаючи вірних шільми днями, бо в інший спосіб не вільно було.

З товариств кредитових лише „Народний Дім” в Мостиськах діяльний тепер. З цілої управи полищено лише одного п. дир. Стефана Байдалу, прочі у війску. В сій інституті одержують жінки і батьки покликаних горожанську підпору. Селянські каси в Старівці, Кальникові, Малінівській Волі, Болоновичах, Пакості і Підлісках не чинні, бо члени їх управ покликані до війскової служби.

Склад Народної Торговлі в Мостиськах знищений зовсім. Найсцідоміші українські органи заторів селян Лутчина з Соколі, Жука з Мал. Волі і п. Помірка, касиера Нар. Дому в Мостиськах, насильно вивезли до Росії.

В громаді Підлісках при відвісності несподівано вночі понарещували Росіяни українських учнів тімназії: Антона Споляка, Івана Романа, Дмитра Возняка і Анну Михайліонів ніч тай під сильною експортую пігнали пішки до Росії.

Евакуованих мешканців зі східних повітів Галичини, переважно Українів, приміщено в польських громадах. Ратуункового комітету для евакуованих в мостиськім повіті нема. Український комітет опікі над сиротами по жертвах війни для перемиської епархії не виказує жадного життя. На публичних державних будинках в цілі Мостищині нема зовсім українських написів.

Надежить сподівати ся, що наше духовенство і півістала ще світська інтелігенція понесуть свою дотенерішну байдужність і нерішучість в справах національних та широ заимути ся працею над відродженем повіту, а органічна праця без згляду за вислід в Нин для нас принесе нам національний хосен. Уважаймо, що хто інший не обняв проводу над нашим нещасним народом, як його самому собі полішимо.

СПОВІСТКИ

П'ятниця, 9. марта 1917. Ніч; греко-кат. П. о. г. Ів К. — римо-кат. Францишки.

Звітра: греко-кат. Тарасія арх. — римо-кат. 40 муч.

В суботу дія 10. марта 1917 о год. 5. вічором відбудеться в льокали „Академічної Громади” дискусійний вечір: „На студентські теми”. Дискусію заініціює П. Т. Федорів. Гостям раді. Подас ся до відома, що урядові години Тов а „Агад. Громада” є що дія від год. 11—12 і від 5—6. В неділю лише від 11—12. — Відділ. 169/1—1

1 Освіті для інвалідів У. С. С. організує Товариство „Маківка” в Новім Санчи. Уділ 10 К. Посерединнічить в вишукуванню посад для інвалідів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель. 156/II 4—10

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Паткова система”.

На необхідну потребу удереждання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим доводили і важкіші для української справи, конечні як пакідорші і наїобільніші жертви

Д-р Ярослав Олесницький Володимир вол. 25 К (Дн.) — Іван Коропецький і. к. суді в Долині 10 корон — Козубур Марія зі Самбора 10 К: Пп. Татомірову зі Самбора, Біленьківну учительку зі Самбора, професора Бойчуна зі Самбора, радника Бережанського зі Самбора, Городиську в Більчах. — Кокодинський Андрій помічний лікар в таборі Гінден. З нагоди вінчання моєго з

панною Розалією Турянською в таборі Гінден, зложили запрошені гости 46 К на на Волинські школи (яку то сужу рівночасно пересилало до кред. тов. „Ділстер” на книж 9888) і викликують: три перші українські подружжя, які будуть заключені в таборі Гінден. — Христіна Гаврилович Сандберг 10 К: Олену Гадзевичеву в Ноїві Сандберг Сандберг 10 К (Дн.): Ем. Шафранську майорову, Неон. Василькевичеву, Софію Цегрілову куратору, всі в Перемишилі, о. Ст. Макара з Нового міста і о. Вас. Матківського з Верхрхти — Ярослава Несторовича в К 2 К (Дн.): Людю Гармітівну з Відня, Орілю Вітальцьку з Перемишилі, надпор. дра Ів. Манзюка полега почта 224, професора Ст. Бобеляка в Перемишилі і хорунжого В. Мороза, полега почта 434. — Степан Спрініс в 2 К: Любку Федорич в Турці, Романа Кульчицького в Вощанах, Орка Питляра в Судовій Вишні, Романа Білянського в Белі, Дорото Котісівну в Телешині Санії — Сан. поручник Чернівський (Діл): Овід. Lebring, Lagerstr. 10 К, поруч. Онуфр. Нагуляк, пол. поч. 522, Іван Маряук, Перемишиль, сан. хорунж. Іван Зленко, пол. поч. 369, Дмитро Паразук, Marinengartaspitzen, Pola — Н. Винницька 10 К (Діл): Ліну Грицьківну, Володимира Іону, Стефана Купяка з Винників, Гришка Грица, УСС, Леся Новіну Роздушького, УСС. — Василь Грица, лейтенант 9 п. п. у Відні, к. п. к. Res-Sp 1. I Chir. Offz. Abt. 20 К: Олекса Дереш, Михайліо Бобаніч, Михайліо Біліцький, Пиріг, Кобрин (по причині меновання їх на поручніків при 9 п. п.) — Д-р Кость Кисілевський в Городку Яг. 4 К: дра Івана Панкевича, проф. конзуал. Акад. в Відні, Зенона Паука, хорунжого (пол. шпиталь 7/11).

Львові, Олександра Тисовського, вадпоручника в Печ (Fünfirschen), дра Василя Деркача, війск. лікаря в Полі. — о. Петро Гарух в Нетшанові 10 К: о. дек. М. Кордубу в Сущі, о. дек. Ст. Петрушевича в Холоєві, о. сов. Ів. Глодзинського в Руді, о. П. Казанівського в Каміні стр., п. Юл. Гаруха, ст. дес. УСС, в Відні. — о. Клементій Базилевич Нове село 10 К: дра Ярослава Гординського професора ц. к. акад. гімн. у Львові, Михайліо Моша управителя школи в Ременові, Нізу Калиновичеву з Буська, Михайліну Іваневу з Ременова, Івана Туркевича проф. ц. к. акад. гімн. у Львові, — Лідка Колтунюк з 5 К. Катрусю Гвоздецьку і Богдану Перфецького зі Львова, Романа Конара з Дялою, Ренсю Котіс з Подолець і Ореста Колтунюка з Рімасомбат, — Франішка Кобринська 10 К: Ююю Борачкову з Яківові, Францю Трильовську з Відня, Наталю Кобринську з Болехова, Мілію Шухевичеву з Гашковець і Наталку Окуневську з Яворова, — Антін Копровський поручник-авідтор пол. почта 333 10 К: Філіпетра Грабовенського, Володимира Козакевича радників суду в Самборі, о. Франца Раїїа декана в Самборі, о. Омеляна Кормоша ц. к. професора гімназії в Перемишилі, зра Теофіла Кормоша автоката і послів в Перемишилі, — Павлина Раковичева доживотничка в Стрию 5 К: Павлина Раковичева учительку в Стрию і „компанії” фукс в Стрию, — громада Камінка 26 (двацять шість) К (Дн.) всі громади, которых писарем є володимир Виноградський в Балигороді, — Даюся Гоцька 5 К: Юлю Пясецьку Реклінець, Марійку Лучечківну Перемишилі, Костка Чековича Львів, Івана Грабара Бутини, Стеф. Кормову Борове, — Павло Яворський з Унітці 10 К: Івана Яворського уч. V кл. укр. гім. в Перемишилі, Іоаніфа Яворського уч. III кл. в Дрогобичі, Миррослава Яворського з Яворських Попіль, Парадію Тарнавську всі три в Унітці, — Атаназій Дольницький учитель в Оберголябрину 10 К (Дн.); Володимира Бриковича наділ, автотора в Красніставі, Корнила Пігулиця гр. правої пароха в Оберголябрину, Петра Стефюка, Василя Кінайського і Василя Халуса гр. правої, богословів в Оберголябрині. —

Просямо всіх Вл. Жертьвівців приєднатися ск форми, оголошеної в Ділі, значити: насамперед писати ся імя, назвище, місцевість жертьвівця і опіса по діях точках () викликаних. В той спосіб зошвидше нам багато роботи, бо не треба буде кождої картки переписувати, а просто дати її до друку. При сій нагоді пригадуємо, що жертьви складають підковою системою, значить, можна не більше як п'ять осіб викликавати. Показав п'ять будемо счеркувати. Жертьви просить ся посыпати до кред. тов. „Ділстер” (Львів, Гуска 20) ч. кн. 9888, повідомлюючи карткою адміністрацію „Ділстер” і викликаних.

Що діється на провінції.

Лист з Мостищини.

Мостищський повіт належить до тих повітів східної Галичини, котрі найбільше потерпіли через російську інвазію. Туди махиравали цілі армії на здобуття Перемишилі. Туди переїхали і тут довгі місяці квартували російські трени. В місяці маю і червні 1915 р. відбулися вістрохах Гусакова, Крукенич і Острожця завзяті бої. Горби між тими місцевостями вкриті чистінами могилами і хрестами. Російські обороняли кожну п'ядь землі при відвороті і діяльного війна принесла великі знищенні. Церкви пониженні майже цілковито в громадах: Кальникові, Старівці, Гусакові, Радохонцях, Золотковичах, Гориславичах і Пакості. Не мають своїх парохів слідуючі громади: Старівці, Радохонці, Ми-

ВОИНІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дні 8. марта 1917.

ВІНА НА СХОДІ.

В лісах Карпатах на північний захід від Татарського проваду прогнали неприятеля з одної гори.

На Волині перепалки на терені перед нашими становищами і скріплені огнею боротьба.

ВІНА З ІТАЛІЄЮ.

Загалом боєва діяльність була мала. Патрулі п. п. гонведів ч. 32. привели з італійського становища на захід від Костанціві 15 полонених.

ВІНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гаффер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дні 8. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Тільки в Шампані нагальний гарматний огонь; на інших фронтах при мрачному погоді сніговиці панували загалом супокій. З вивідних виразів між Соммою й Акрою приведено 17 Англійців і Француза і кілька машинових карabinів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було важких боєвих дій. Між Вільською і Молодечною спричинено бомбою височене з шин російського поїзду.

Македонський фронт: На північ від озера Дойран перепалки передніх сторож.

Перший ген. кватирмайстер Людендорф.

ПОДАВАЙТЕ СТАРУ АДРЕСУ!

Майже щоденно містимо стисло прохання у „Ділі“, але коли хто з Ви. Передплатників змінив місце побуту, то зачіткою не подає попередньої адреси. Передплатні Передплатники з полезих почт (Фельдпост-ію) майже відмінно не дають при зміні адреси послідного Фельдпосту. А ми при найтишій волі не можемо доти перевести змінені, дому не маємо доказів попередньої адреси. У нас картотека з уложенів після почт, а не змінних передплатників. Щоб уникнути марікан просимо при зміні на НОВУ, подавати і попередній (стару адресу).

ВИКАЗИ ЖЕРТВ

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотиках:

Вч. о. декан Городецький з Вербовеч 30 К., о. Михаїл Кіт з Камені (колядка) 30 К., о. сотник Володимир Коновалець з Малковів 20 К., о. Йоаким Федоров з Студіні 10 К., о. Віктор Сиротинський з Камінки Волоскої 50 К., о. Амброзій Березовський через п. Піщепорського 10 К., Ромко і Юрко Боярські з Пархоч 10 К., Емілія Шараневич з Облозинці 5 К., Дмитро Мединський з Львова 4 К., Іван Геца урядник зеліз. у Львові 6 К.— разом 174 К.

За сі щедрі дари в такі прикрих для нас часах складаю ласкавим жертвівданням в імені школи дітвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку.

M. Сілк.

Адреса: Управа школи ім. Б. Гринченка, Городецька 93, або Грушевського 4.

НА ШКОЛУ ім. КН. ЛЬВА у Львові на Личакові вул. Клушицька ч. 5 зложили в коронах слідуючі добродій: Впр. о. крилош. Чапельський 10, Ів. Співак, Бірки домінік. (збірка колядників): Ів. Клюка, Фед. Рака і Ст. Гашчук 30, Вл. Анастасія Кіалікова 2, Вл. Марія Калимович 2, Хв. Комісаріят У. С. С. 100, колядники в Підляркова бобр. пов. 51-70, Впр. о. Карапович Яксманічі 5, Впр. о. М. Шумило Стронянин 20, Вл. Українки учні ц. к. учит. семінарія у Львові III. р. б 1.— В місяці лютому 1917 р. зложили слідуєчі добродій: через Вл. д-ра О. Макарушку: д-р Ст. Баран 5, громада Купновичі 8, колядка з Чеснік 30, колядка в Миклашеві 20—разом 63, гр. кат. церков в Хтарі п. Тухолька 10, Вл. Анастасія Кіалікова 1,— через адміністрацію „Діла“: молодіж з Ременів 10, Впр. о. Гр. Тимчишин Кропильники 15,— через Вл. д-ра О. Макарушку Вл. Одекс. Оникіско в Krakovi 30, Вл. о. Ди. Хабурський Томашіві 10, Тов. урядів і свящ. у Львові 10, громада Синевідсько нижче 10, колядка в Глинські 10, Впр. о. Ів. Винницький в Залісцях 10, Впр. о. Евг. Шухевич в Підберезцях 5, Вл. Леоп. Балтицький дир. школи в Роздолі і оберяйт. в арм. 15 — разом 100,— Тов. „Шкільна Поміч“ 30, Вл. Теод. Мрочко, кант. У. С. С. 10, Вл. Мих. Калимович 4, колядка з Новиці на руки Впр. о. Мих. Коша 20.— В попередніх місяцях зложили: Вл. Марія Калимович 2, Вл. Салицька 2, Ірина Кахникович 2, Вл. Анастасія Кіалікова 2, Вл. д-р Оачарський 100, Вл. Українки учні ц. к. учит. семінарій у Львові III. р. б 208, К. Кахникович 20, Вл. Вас. Баричко уч. VI. кл. збірка в Щирчи 13 66, Впр. о. Ст. Білинський Жовква 20, Вл. Лисий Ілько 10, Вл. Марія Лиско 10, складка парохіян церкви св. Петра і Павла у Львові 26, філія „Сільськ. Господара“ у Львові 30,— через адміністрацію „Діла“: Вл. о. П. Пелеш Товші 5, д-р Семен Шевчук 25, д-р Степан Гасюк і Даюна Львівна 25, Вл. П. Ростанський оберяйтант 12 — Управа Кружка ім. кн. Льва на Личакові складає отсім сердечну подяку всім щедрим жертвівданням і просить о дальшій жертві, бо школа ім. кн. Льва під матеріальним оглядом находити ся в теперішніх тяжких часах в скрутній положенні. Виказ зложених жертв в попередніх місяцях буде поданий в найближчій часі.

На У. С. С.

від 14/2 1916 в ч. 294 які зложили в коронах і сотиках:

(Далі).

Марія Білярчик Дацівка 1—, Марія Бібкевич Дацівка 1—, Настя Юровська Дацівка 2—, Марія Бондя Телешниця 1—, Михайліо Мацшура Дацівка 1—, Настя Белей Дацівка 1—, Марія Шведа Дацівка 1—, Катерина Магац Дацівка 1—, Анна Чижовська Дацівка 1—, Марія Таць Дацівка 1—, Марія Фітель Дацівка 1—, Софія Дзєспак Телешниця 1—, Парашка Вельган виселенець 1—, Катерина Вельган виселенець 1—, Настя Машура Дацівка 1—, Марина Поточна Телешниця 1—, Юрій Чировський Дацівка 1—, Анна Курій Дацівка 1—, Ілько Тиць Дацівка 1—, Анна Юровська Дацівка 1—, Настя Шведа Дацівка 1—, Анна Міськ Дацівка 1—, Катерина Магац Дацівка 1—, Февр. Квасівська Телешниця 1—, Марія Живняк Дацівка 1—, Катерина Зоїна Дацівка 1—, Чижівський Дацівка 1—, Михайліо Шведа Дацівка 1—, Анна Учені Дацівка 2—, Фед. Зошак Дацівка 2—, Наталія Токарська Телешниця 1—, Євка Магац Дацівка 1—, Анна Цепак Дацівка 1—, Анна Савчак Дацівка 1—, Настя Тимулік Дацівка 1—, Ага Шечини Дацівка 1—, Настя Магац Дацівка 1—, Михайліо Шведа Дацівка 1—, Гриць Учені Дацівка 1—, дрібні датки (громада Дацівка) 4-60, датки (громада Дацівка) 60—, Олександар Медвідь Телешниця 2, Іван Загороднік виселенець з Сузуполя 1—, Василь Хруставка Соколова Воля 1—, Анна Минник Соколова Воля 1—.

IX 4?

Оголошення.

Нові льоги Австро-Червоного Хреста мають бути добрею плям гри і кожна льога мусить бути підписаною в строку 40 літ. Головна виправка 200 тисяч корон. Найближче таємство І. черв. Поручуємо ті льоги за готову по 35 інрад в податковім відомством (врах на сплату місячні в групах по 5 льогах). Після рата в стендівками і податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. Для банків Schütz i Chajes, Львів, пл. Маріївська 7.

VIII 8-2

Глядає ся на мандрівні помічниці, які випадають з місцеву мону, висадко на машині і мають практику у веденні розумових відповідей. Зголошенні в Науковій Товаристві ім. Шевченка щодені дії від 213 год.

170 I-3

Поручуємо таємство нашімецьким органам

Ukrainische Korrespondenz

Видавець:

Президент З. У. Ради Д-р Нестор Левицький.

Відповідальний редактор: 1-7

Посол Володимир Сигалевич.

Виходить четверо рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата гравест 12 К, піврічна 5 К, ціна поодинокого числа 10 сот. Адреса редакції 1 адміністрації: Wien, VIII. Josefstadtstrasse 42/2.

Панночка воладівача часто «ником німецьким» глядає на місяць на місяць на сеї. Удільне також почтіві французькі. Зголошена під „Українка“ до Адміністрації Діл.

Права родин покликаних до в'їзда і необхідні інформації містить „Інформаційний календарець“. Ціна 30 сот. — „Живий“ Ціна 20 с. — „Шкільний“. Ціна 20 с. До кожних 10 шт. 2 гарем. Пересилка 1 шт. 5 сот. 12 шт. 30 сот. — Висилась А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19. 139 15-15

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНИК

НАША ДУМА

зладив АНТІН ГАПЯК.

(Друге видання спрощене і побільшене)

182 пісень.

200 коломиїв.

Пісні поділені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).

II. Історичні (19 пісень).

III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумашкі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).

IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).

V. Любовні (34 пісні).

VI. Коломийки (200 пісень).

Окладнику Співника прикрашає гарна вінста, виготовлена арт. малярем Бушманом а на першу сторону образець „Візьд Б. Хмельницького до Києва“ (відбитка звісного великого кольорованого образа артисти маляра М. Івасюка) та кромі сюжету при початку і при кінці кождої групи, уміщена гарна відповідно діброва ілюстрація.

Ціна співника „Наша дума“ K 280

(спрощен. в пополіно K 450).

Сей великий Співник можна набути також окремими частинами.

а іменно: частина перша п. з.:

НАША СЛАВА

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співник „Наша слава“ коштує K 140.

частина друга п. ч.:

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломиїв. Співник „Наша пісня“ коштує K 140.

Хто не може набути великого співника „Наша дума“ за K 280, нехай замовить собі співник „Наша слава“ або співник „Наша пісня“ за K 140.

На звичайну пересилку поштову треба до дати 30 согівів а на поручену 65 сот.

Замовлення і різноманітні гроші треба заслати під адресою:

Канцелярія тов. „Просвіта“
ЛІВІВ, Ринок ч. 10.

Дуже важне!

Хто хоче без учителів научити ся по ціасці, і хай замовить собі сейчас умітнісно-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е видання). Ціна 1 К 60 сот. а поштовим оплатою 1 К 60 сот. (10 штук 13 К 60 сот. 25 шт. 30 К 60 сот. вже оплачено). Висилка за здачу від пошти. Замовлення і гроші прошу прислати на адресу

А. ОКІПІШ, Лівів, вул. Кадетська 4.

Увага! Сей Самоучок уможливлює після відповідного вчення способу науковці! Важне і для учителів підручників, які викладають німецькою мовою, як також учителів пропагандистів, які виступають Іспанії.

70 22-3

3 друкарні „Діл“ Лівів, Ринок ч. 10.